

Toelichting op de locatie en het proces van het e-house voor walstroom Calandkanaal

De keuze van de locatie

Voor de locatie van het e-house is naar vier plaatsen gekeken. Daarbij zijn verschillende criteria gehanteerd:

- technische haalbaarheid (met name beschikbare ruimte voor de installaties),
- kosten (met name de kabels van het windpark naar het e-house en van het e-house naar de ligplaats van Heerema),
- bereikbaarheid (met name tijdens de bouw: korte afstand tussen de openbare weg en de bouwplaats),
- natuurlijke inpassing (zoals voldoende afstand tot de zwaluwwal en de horst (nest) van de buizerd),
- zichtbaarheid voor recreanten (met name afstand tot het fietspad),
- bestemmingsplan in relatie tot de planning.

De volgende vier locaties zijn onderzocht:

- 1) Locatie 1: aan de zuidzijde van de Noordzeeweg, min of meer direct naast de Heerema steiger. Bouw van het e-house is hier niet mogelijk omdat er een leidingenstrook ligt (de gele lijn op de luchtfoto). Langs de weg en het talud moet 3,5 m onbebouwd blijven. De leidingenstrook zelf is 9 m breed en aan weerszijden mogen in een zone van 5 m geen funderingen aangelegd worden. Dat maakt dat de stroken die overblijven nog geen 8 m breed zijn: te smal voor het e-house. Wat alle andere criteria betreft komt deze locatie als beste uit de bus, ook wat betreft kosten. Maar doordat er te weinig ruimte is, is het niet mogelijk om het e-house hier te bouwen.
- 2) Locatie 2: ten noorden van de Noordzeeweg, in de westpunt van de 'driehoek', dichtbij de windmolens. Technisch kan het e-house hier gebouwd worden, maar de kosten zijn meer dan € 500.000,- hoger dan op locatie 3. Dat is een bedrag dat het project niet kan dragen. Daarnaast staat het e-house in een meer open gebied en dicht bij het fietspad dan op de andere locaties.

- 3) Locatie 3; ten noorden van de Noordzeeweg, dichtbij de plaats waar de schepen van Heerema liggen.

Door de beperkte lengte van de kabels tussen het e-house en de aansluiting voor Heerema zijn de kosten hier lager dan bij locaties 2 en 4. Het e-house kan hier tussen het nest van de buizerd en de zwaluwwal geplaatst worden.

- 4) Locatie 4; ten noorden van de Noordzeeweg, ter hoogte van de oude manege.

Hier geldt net als bij locatie 2 dat er forse meerkosten zijn voor de elektriciteitskabels tussen het e-house en de aansluiting van Heerema. Deze meerkosten lopen hier zelfs op in de richting van € 1 miljoen. Dat de kosten nog hoger zijn dan bij locatie 2, komt doordat de afstand van de windmolens tot het e-house hier groter is. Om diezelfde reden is de brede groenstrook ten zuiden van de Noordzeeweg, voorbij de knik in de weg, ook ongeschikt.

De gang van zaken

Medio 2018 zijn Heerema, Eneco en het Havenbedrijf Rotterdam een samenwerking gestart om de mogelijkheden van walstroom voor de kraanschepen van Heerema te onderzoeken. De focus heeft tot april 2019 gelegen op het onderzoeken van de haalbaarheid: dus wat is ervoor nodig om te voorzien in de grote behoefte aan elektriciteit van de kraanschepen tijdens hun verblijf in het Calandkanaal.

Uit dit onderzoek bleek dat het technisch mogelijk was maar commercieel niet haalbaar; de verwachte opbrengsten waren lager dan de investeringen. Bovendien waren er grote risico's voor de initiatiefnemers gegeven de onzekerheid in de prijsontwikkeling en de afname van stroom. Daarmee verschoof de aandacht naar de business case: kan het project goedkoper en kunnen de risico's kleiner?

De betrokken partijen wilden het project graag door laten gaan, omdat het overgaan op walstroom zorgt voor verbetering van de luchtkwaliteit, minder geluid en minder CO₂. Daarom is intensief gezocht naar mogelijkheden om het project (ook commercieel) haalbaar te maken.

Dat heeft geleid tot:

- afspraken tussen Heerema en Eneco over afname garanties en de prijs die Heerema voor de stroom betaalt,
- afspraken tussen Eneco en het Havenbedrijf om samen een bedrijf (Rotterdam Shore Power BV) op te richten om stroom vanuit het e-house te verkopen aan andere terminals op het moment dat Heerema geen stroom nodig heeft,
- subsidieverstrekking van de gemeente Rotterdam, en
- reducties in kosten waaronder de plaatsing van het e-house op een locatie waardoor de investering en operationele kosten voor de elektriciteitskabels zo laag mogelijk zijn.

In augustus zag het er naar uit dat het project met deze afspraken tussen Heerema, Eneco, Havenbedrijf en gemeente Rotterdam toch haalbaar kon zijn. Daarop is hard doorgewerkt aan het vastleggen van de afspraken en het nemen van de formele besluiten door de vier organisaties om dit project te gaan realiseren.

Dat tempo was nodig om verschillende redenen. Vanwege het stormseizoen kan alleen gebouwd worden tussen 15 april en 1 oktober. De schepen van Heerema liggen vooral in de winterperiode in het Calandkanaal. Tevens duurt de realisatiefase van het project iets langer dan één jaar in verband met de lange productietijd in de fabriek van de installaties (tot bijna één jaar) en de vergunningsprocedures. Eind 2019 installaties bestellen en vergunningprocedures starten, betekent dat de schepen in de winter van 2020/2021 aan de stekker kunnen. Een aantal maanden meer tijd nemen leidt ertoe dat de grote schepen pas het volgende winterseizoen aangesloten kunnen worden. De beslissing om de walstroom aan te leggen zou dan een jaar doorschuiven. Zo lang uitstellen heeft het risico dat de omstandigheden veranderen. Als één van de vier partijen in de tussentijd tot andere inzichten zou komen, zou het project in duigen vallen. Dat risico wilden de partijen niet lopen, omdat het project zorgt voor verbetering van de luchtkwaliteit, minder geluid en minder CO₂.

November 2019